

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yhteismetsälain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan yhteismetsälakiin otettaviksi säännökset osakaskunnan omistuksessa olevan kiinteistöön kuuluvan alueen liittämistä yhteismetsään ja hoitokunnan päätöstä koskevasta moiteoikeudesta. Lisäksi lakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän jakamisesta osakkaiden kesken.

Osakkaan oikeuksien käyttämistä, yhteismetsän eri toimielinten toimivaltaa ja ohjesäännönvaraista luovutusrajoitusta koskevia yhteismetsälain säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Yhteismetsän kuvaus

Yhteismetsä on kahteen tai useampaan kiinteistöön kuuluva yhteinen alue, joka on tarkoitettu käytettäväksi kestävän metsätalouden harjoittamiseen osakaskiinteistöjen omistajien, osakkaiden hyväksi. Osakaskiinteistöjen omistajat muodostavat yhteismetsän osakaskunnan. Osakaskunta on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö siinä mielessä, että se voi tehdä osakaskunnan nimissä oikeustoimia sekä saada nimiinsä oikeuksia ja velvollisuuksia yhteismetsälaisissa tarkoitettujen tehtäviensä toteuttamiseksi. Osakaskunta eroaa esimerkiksi yhtiöistä siinä suhteessa, ettei se omista yhteismetsään kuuluvaa aluetta, vaan yksinomaan hoitaa ja hallinnoi sitä osakkaiden puolesta.

Yhteismetsiä on nykyisin noin 140 yhteispinta-alaltaan noin 500 000 hehtaaria, joka on vajaa 3,5 % yksityismetsien pinta-alasta ja noin 1,8 % koko maan metsäalasta. Yhteismetsien vuotuinen hakkuusuunnite on yli 600 000 kiintokuutiometriä. Osakkaita yhteismetsissä on noin 20 000.

Yhteismetsien pinta-alat ja osakasmäärät vaihtelevat suuresti. Pienimmän yhteismetsän pinta-ala on hieman alle 20 hehtaaria ja suurimman noin 85 000 hehtaaria. Osakasmäärältään pienimmissä yhteismetsissä on vain muutama osakas ja suurimmassa yhteismetsässä on yli 6 000 osakasta.

Yhteismetsiä on lukumääräisesti eniten Lounais-Suomessa ja Lapissa. Keski-Suomessa, Savossa ja Pohjois-Karjalassa yhteismetsiä on vähän. Huomattava merkitys yhteismetsillä on Koillismaalla ja Lapissa, joissa sijaitsevat muun muassa pinta-alaltaan suuret isojaossa muodostetut yhteismetsät ja porotilayhteismetsät.

Ensimmäiset yhteismetsät on perustettu jo yli 100 vuotta sitten vuoden 1886 metsälain (29/1886) nojalla metsien liikahakkuiden estämiseksi puun kysynnän lisääntyessä. Pääosa yhteismetsistä on perustettu asutuslainsäädännön nojalla tilattoman väestön asuttamiseksi ja pienten tilojen tukemiseksi viime

vuosisadan alkupuolella ja keskivaiheilla. Vuonna 2003 voimaan tulleen yhteismetsälain (109/2003) nojalla on muodostettu muutama maanomistajien sopimukseen perustuva yhteismetsä.

Yhteismetsää voidaan pitää saatujen kokemusten perusteella varsin tarkoituksenmukaisena metsätalouden harjoittamisen muotona. Vaikka yhteismetsiin kuuluvien metsämaiden maapohjat ovat merkittävästi huonompia kuin yksityismetsissä yleensä, yhteismetsien ja muiden yksityismetsien puustojen keskitilavuudet ja -kasvu eivät juuri eroa toisistaan. Hakkuumahdollisuuksiin nähden yhteismetsistä myydään enemmän puuta kuin yksityismetsistä. Yhteismetsien metsänhoito- ja metsänparannustöihin sijoitetaan hehtaaria kohti enemmän varoja kuin yksityismetsissä keskimäärin. Metsätalouden harjoittamisen näkökulmasta suuri koko mahdollistaa luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamisen keskimääräistä metsätilaa paremmin.

1.2 Yhteismetsälainsäädännön periaatteet

Yhteismetsälainsäädännön johtoajatuksena on ollut aina 1900-luvun loppupuolelle saakka luoda lähinnä pienten maatilojen tueksi suunnitelmallista ja muutoinkin hyvää metsänhoitoa harjoitettavia pysyviä yksityismetsiä, joiden säilyminen maatilojen yhteydessä olisi taattu. Voimassa olevan yhteismetsälain säätämällä luovuttiin yhteismetsäosuuksien vaihdannan rajoituksista sekä periaatteesta, jonka mukaan yhteismetsän alue oli säilytettävä pääsääntöisesti vähentymättömänä.

Yhteismetsien pysyvyyteen on pyritty pidättämällä yhteismetsän purkamista koskeva päätösvalta maa- ja metsätalousministeriölle. Yhteismetsän jatkuvuus on pyritty turvaamaan myös säätämällä metsänkäsittelyn periaatteeksi kestävän metsätalouden harjoittaminen metsäsuunnitelman mukaan. Yhteismetsiä onkin käytännössä yleensä hoidettu hyvän metsänhoidon vaatimusten mukaisesti.

Yhteismetsälain noudattamista valvovat metsäkeskukset. Valvonta kohdistui aiemmin ennen muuta yhteismetsien metsätaloustoi-

mintaan ja sen tarkoituksenmukaisuuteen. Voimassa olevan yhteismetsälain mukainen metsäkeskusten valvonta painottuu yhteismetsien hallinnon ja talouden valvontaan.

Yhteismetsien metsien hoito ja käyttö on metsälain (1093/1996) alaista.

1.3 Nykytilan arviointi

Yhteismetsien yhteiskunnallinen merkitys perustuu nykyisin lähinnä niiden harjoittamaan aktiiviseen ja kestävyteen perustuvaan metsätalouteen ja sen aluetaloudellisiin vaikutuksiin. Yhteismetsät tarjoavat sijaintialueidensa metsureille sekä kone- ja kuljetusyrittäjille työtä ja siten osaltaan ylläpitävät maaseudun elinvoimaa. Yhteismetsien harjoittama metsätalous on ollut mallikelpoista ja se sopii esimerkiksi onnistuneesta metsän yhteisomistuksesta. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että yhteismetsien toimintaedellytykset ja niiden kehittäminen jatkossakin turvataan.

Monessa yhteismetsässä maatilat osakaskiinteistöinä ovat jo vähemmistönä kiinteistöjen omistajien saadessa pääasiallisen toimentulonsa maatilatalouden ulkopuolisista ammateista. Muillekin kuin maatilataloutta harjoittaville osakkaille yhteismetsistä saatu tulo saattaa olla sellaisenaan tarpeellinen lisäansio erityisesti maaseudulla. Maatilatalouden rakennemuutoksesta johtuen uusia yhteismetsiä pienten maatalouskiinteistöjen tukimetsiksi ei ole yhteiskunnan toimenpitein enää viime vuosina muodostettu. Näin tuskin tapahtuu jatkossakaan.

Vuoden 2003 yhteismetsälailailla pyrittiin edistämään uusien yhteismetsien perustamista ja uusien osakkaiden liittymistä yhteismetsään. Muuttuneiden säännösten myötä olemassa oleviin yhteismetsiin on jossain määrin liittynyt uusia osakkaita siten, että kiinteistön alue tai osa siitä on liitetty osaksi yhteismetsää yhteismetsäosuutta vastaan. Vuoden 2003 yhteismetsälain voimaantulon jälkeen on perustettu muutamia uusia metsänomistajien sopimukseen perustuvia yhteismetsiä.

Maanomistajien vähäinen kiinnostus yhteismetsien perustamiseen ja osakkuuteen on johtunut monista syistä. Vähäisin niistä ei liene asenteellinen epäluulo yhteisomistusta

kohtaan. Onhan yksityinen omistusoikeus eräs suomalaisen yhteiskunnan keskeisiä perusoikeuksia. Yhteismetsäosuuksien vaihdannan rajoitusten poistamisen jälkeen toinen merkittävä syy liittyy yhteismetsän perustamisen ja yhteismetsään liittymisen lopullisuuteen ja peruuttamattomuuteen. Metsänomistajille suunnatun kyselytutkimuksen mukaan myös kotitarvepuiden otto-oikeuden ja metsänhoitotöiden tekemismahdollisuuden menettäminen vaikuttavat merkittävästi metsänomistajien metsiänsä koskevien ratkaisujen tekemiseen.

Osakkaan oikeus yhteismetsään esimerkiksi jaettaessa kertynyttä ylijäämää määräytyy osakkaan omistaman kiinteistön yhteismetsäosuuden mukaan. Myös yhteismetsän osakkaan äänioikeus osakaskunnan kokouksessa määräytyy lähtökohtaisesti yhteismetsäosuuden suuruuden mukaan. Äänioikeutta on kuitenkin yhteismetsälain 11 §:ssä rajoitettu niin, että kukaan ei saa kuitenkaan äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin kymmenesosalla kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Äänioikeutta rajoittavaa säännöstä on arvosteltu tilanteissa, joissa kuolinpesän tai yhtymän osakkaat ovat suunnitelleet yhteismetsän perustamista. Joissakin tapauksissa yhteismetsän perustamishankkeesta on todennäköisesti luovuttu tämän lainkohdan vuoksi.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksellä pyritään parantamaan yhteismetsien toimintaedellytyksiä, edistämään uusien yhteismetsien perustamista ja parantamaan yhteismetsän osakkaan oikeusturvaa. Lisäksi esityksellä pyritään ehkäisemään metsänomistajien passivoitumista parantamalla edellytyksiä uusien osakkaiden liittymiseksi yhteismetsään.

Yhteismetsälain soveltamisongelmien ratkaisemiseksi ja osakaskunnan kokousten sujuvuuden varmistamiseksi yhteismetsälakia selvennettäisiin niin, että yhteismetsän osakkaana pidettäisiin yhteisomistuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistajia yhteisesti.

Esityksellä täsmennettäisiin yhteismetsän hoitokunnan ja osakaskunnan kokouksen toimivaltaa koskevia säännöksiä. Osakas-

kunnan kokous päättää velan ottamisesta. Osakaskunnan kokouksen toimivaltaan kuuluisi esityksen mukaan myös panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen koskevista asioista päättäminen.

Uusien maanomistajien sopimukseen perustuvien yhteismetsien perustamisen edistämiseksi mahdollistettaisiin menettely, jonka mukaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 10 luvun mukaisesti muodostetun yhteismetsän osakaskunta voisi päättää ohjesääntöön otettujen määräysten mukaisin edellytyksin yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken. Osakaskunta voisi myös antaa suostumuksensa siihen, että osuutensa erottamista haluava osakas saa osuutensa jaolla erotetuksi. Maanomistajien sopimukseen perustuvien yhteismetsien perustamisen edistämiseksi mahdollistettaisiin myös nykyisestä äänioikeuden käyttöä koskevasta rajoituksesta poikkeaminen ohjesääntömääräyksellä. Perustettavan yhteismetsän ohjesäännössä yksittäisen osakkaan äänioikeus voitaisiin nostaa 10 prosentista enintään 50 prosenttiin.

Lakiin otettaisiin myös säännökset yhteismetsän lakkauttamiseen liittyvistä osakaskunnan kokouksen määräenemmistöpäätöksistä. Olemassa olevien yhteismetsien lakkauttaminen jäisi pääsääntöisesti edelleen maa- ja metsätalousministeriön luvanvaraiseksi.

Kiinteistörekisterijärjestelmän pysyttämiseksi selkeänä ja osakaskuntien hallinnollisten lisäkustannusten rajoittamiseksi osuuden luovuttamista koskevia ohjesäännönvaraisia rajoitussäännöksiä tarkistettaisiin niin, että niitä voitaisiin soveltaa myös saantoihin, jotka eivät perustu luovutukseen. Tällaisia saantoja ovat esimerkiksi perinnönjakoon, testamenttiin ja ositukseen perustuvat saannot. Luovutusrajoituksia voitaisiin soveltaa myös tilanteisiin, joissa luovuttaja pidättää itselleen yhteismetsäosuutta ja tilanteisiin, joissa määräosin omistettu osakaskiinteistö jaetaan jakosopimuksella osakkaiden kesken. Kiinteistötoimituksen suorittaminen siten, että toimituksen seurauksena jonkin kiinteistön saama yhteismetsäosuus olisi ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi, kielletäisiin.

Yhteismetsälakiin otettaisiin säännökset osakaskunnan omistukseen tulleen kiinteistön alueen liittämistä yhteismetsään.

Yhteismetsä on itsenäinen metsätalouden harjoittamisen yksikkö ja rinnastettavissa metsätilaan. Tämän vuoksi lakiin otettaisiin säännökset, joiden mukaan yhdistettäessä kiinteistö yhteismetsään kiinteistölle kuuluva yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukainen tieoikeus, oikeus ottaa soraa, kiveä tai muuta tienpitoainetta toisen kiinteistön alueelta tienpitovelvollisuuden täyttämiseksi sekä oikeus varastoida puutavaraa tien varrelle, siirtyisivät yhteismetsän hyväksi. Sen sijaan muut yhdistettävälle kiinteistölle kuuluvat rasiteoikeudet lakkaisivat kiinteistön lakatessa yhdistämisen johdosta.

Voimassa olevan yhteismetsälain mukaan osakkaan moiteoikeus koskee vain osakaskunnan kokouksen päätöksiä. Osakkaan ja yhteisomistuksessa olevan osakastilan yhteisomistajan moiteoikeus laajennettaisiin koskemaan myös hoitokunnan ja mahdollisen toimitsijan päätöksiä.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Yhteismetsien yhteiskunnallinen merkitys perustuu nykyisin niiden harjoittamaan aktiiviseen ja kestäväan metsätalouteen ja sen aluetaloudellisiin vaikutuksiin. Yhteismetsien metsänhoito on hyvää ja puun myynti säännöllistä, millä on myönteinen vaikutus teollisuuden puuhoitoon. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen tavoitteena on muun muassa lisätä kotimaisen puun vuotuista käyttöä 10—15 miljoonaa kuutiometriä. Esitykseen sisältyvät ehdotukset yhteismetsien toimintaedellytysten parantamiseksi, yhteismetsien koon kasvattamiseksi ja uusien yhteismetsien perustamisen helpottamiseksi edistäisivät osaltaan mainittua tavoitetta samalla, kun ne olisivat yksi keino ehkäistä metsien haitallista pirstoutumista.

3.2 Valtionaloudelliset vaikutukset

Yhteismetsillä on pakollinen metsäsuunnitelma. Yhteismetsää on hoidettava ja käytettävä metsäsuunnitelman mukaan, jollei siitä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kun yhteismetsiin kuuluvat alueet ovat hyvän ja suunnitelmallisen metsänhoidon piirissä, yh-

teismetsistä myydään hakkuumahdollisuuksiin nähden enemmän puuta kuin muista yksityismetsistä. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että yhteiskunta hyötyy välittömästi lisääntyvästä hakkuutoiminnasta kertyvien verojen määrän kasvuna. Pidemmällä aikavälillä metsänhoitotöiden lisääntyminen nostaa myöhemmistä hakkuista saatavia verotuottoja.

3.3 Ympäristövaikutukset

Yhteismetsien metsänkäyttö on metsälain alaista samalla tavalla kuin muidenkin metsänomistajien. Suuren kokonsa perusteella yhteismetsällä on useimmiten yksityistä metsänomistajaa paremmat edellytykset ottaa huomioon ympäristönäkökohtia, koska niistä omistajalle aiheutuva taloudellinen rasitus jakaantuu yhteismetsässä yksityistä tasaisemmin. Uusien yhteismetsien perustaminen ja entisten laajentaminen olisi metsien ekologisen kestävyuden ja biologisen monimuotoisuuden edistämisen kannalta myönteistä.

3.4 Yhteismetsiin ja kansalaisiin kohdistuvat vaikutukset

Esitykseen sisältyvät ehdotukset yhteismetsän osakkuutta koskevien säännösten tarkistamisesta sekä osakaskunnan omistukseen tulleen kiinteistön alueen liittämistä yhteismetsään ja tieoikeuden pysyttämistä yhteismetsän hyväksi parantaisivat yhteismetsien toimintaedellytyksiä. Samaan suuntaan vaikuttaisivat ohjesäännönvaraista luovutusrajoitusta koskevien säännösten tarkistaminen, koska ne estäisivät osuuskunnan pirstoutumista ja pienten osuuskunnan käsittelystä aiheutuvaa tarpeetonta hallinnollista työtä yhteismetsissä.

Jos yhteismetsän vahvistettu ohjesääntö olisi ristiriidassa esitykseen sisältyvien säännösten kanssa, ohjesäännön määräyksen sijasta noudatettaisiin yhteismetsälakia. Tällaisissa tapauksissa osakaskunnan tulisi saattaa ohjesääntö yhteismetsälain mukaiseksi ja

toimittaa ohjesäännön muutos yhteismetsälain 47 §:ssä tarkoitetun metsäkeskuksen vahvistettavaksi.

Esityksellä ei ole vaikutuksia eri kansalaisryhmien asemaan eikä sukupuolten tasa-arvoon.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, Maanmittauslaitokselta, Lounais-Suomen, Hämeen-Uudenmaan ja Lapin metsäkeskuksilta, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Eteläisen Suomen Yhteismetsät ry:ltä sekä Pohjois-Suomen yhteismetsien yhdistys ry:ltä.

Lausunnoissa on yleisesti ottaen kannatettu esitykseen sisältyviä ehdotuksia. Esitysluonnoksesta saatujen lausuntojen johdosta osakkaan esteellisyyttä koskevaa yhteismetsälain 12 §:ää on tarkistettu niin, että siihen ehdotetaan otettavaksi säännökset myös asiamiehen esteellisyydestä. Saatujen lausuntojen perusteella moiteoikeutta osakaskunnan kokouksen päätöksestä koskevaa yhteismetsälain 44 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että moiteoikeuden käyttämiselle varattu 30 päivän määräaika pidennettäisiin 3 kuukauteen. Yhteismetsälain 44 a §:ään lisättäisiin säännökset osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan nähtäväksi saattamista koskevasta määräajasta ja pöytäkirjan liitteistä aiheutuvien kulujen korvaamisesta.

Valtaosassa esityksestä saaduista lausunnoista on kiinnitetty huomiota tarpeeseen voida rajoittaa asiamiehen käyttämistä osakaskunnan kokouksessa. Saatujen kannanottojen mukaisesti yhteismetsälain 11 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että yksi henkilö voisi valtakirjalla edustaa enintään kahta osakasta, jollei asiasta ohjesäännössä toisin määrättäisi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

3 §. *Yhteismetsän osakas ja osakaskunta.* Yhteismetsän osakkaita ovat osakaskiinteistöjen omistajat. Osakkaat muodostavat yhteismetsän osakaskunnan.

Tavanomaista on, että osakaskiinteistö on kahden tai useamman henkilön yhteisomistuksessa. Yhteismetsien osakaskunnissa on ollut epäselvyyttä siitä, sovelletaanko osakaskiinteistön osaomistajaan osakasta koskevia säännöksiä. Yhteismetsän osakaskunnan kokousten sujuvuuden varmistamiseksi yhteismetsälakiin on otettu erityissäännös yhteisomistuksessa olevalle osakaskiinteistölle kuuluvan äänivallan käytöstä ja osaomistajan oikeudesta edustaa osakaskiinteistöä osakaskunnan kokouksessa. Yhteismetsälain 11 §:n 1 momentin mukaan osakkaalla on osakaskunnan kokouksessa äänioikeus osaksluetteloon merkityn yhteismetsäosuuden mukaan. Lain 11 §:n 3 momentin mukaan, jos useat omistavat kiinteistön, johon kuuluu osuus yhteismetsään, saa saapuville tullut yhteisomistaja käyttää yhteismetsäosuuden mukaista äänioikeutta. Jos saapuvilla on usea yhteisomistaja ja he eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

Yhteismetsälain soveltamisen kannalta on tarpeen, että yhteismetsän osakkaana pidetään yhteisomistuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistajia yhteisesti. Yhteismetsälain 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi asiaa selkeyttävä nimenomainen säännös uudeksi 3 momentiksi. Ehdotetun momentin mukaan, milloin osakaskiinteistöllä on useita omistajia, pidetään näitä yhdessä tämän lain tarkoitamana osakkaana. Osakaskiinteistön yhteisomistajaan sovellettaisiin osakasta koskevia säännöksiä vain silloin, kun niin erikseen säädettäisiin. Osakaskiinteistön yhteisomistaja rinnastettaisiin yhteismetsän osakkaaseen arvioitaessa osakkaan esteellisyttä 12 §:n tarkoittamassa tapauksessa. Ehdotettavan 44 §:n mukaan myös osakaskiinteistön yhteis-

omistajalle säädettäisiin valitusoikeus osakaskunnan kokouksen päätöksistä.

8 §. *Osakaskunnan kokouksessa päätettävät asiat.* Yhteismetsälain 8 §:ssä säädetään tyhjentävästi asioista, joista osakaskunta päättää kokouksessaan. Yhteismetsän hoitokunnalla on yleistöimivalta osakaskunnan asioiden hoitamiseen. Yhteismetsälain 21 §:n mukaan hoitokunta päättää niistä asioista, jotka eivät 8 §:n nojalla kuulu osakaskunnalle. Yhteismetsälain 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan osakaskunnan kokous päättää muun muassa osakaskunnan toimintasuunnitelmaa ja talousarviota koskevat asiat. Momentin 7 kohdan mukaan osakaskunnan kokous päättää velan ottamisesta, jollei ohjesäännössä toisin määrätä.

Yhteismetsien ja luotonantajien piirissä on ollut epäselvyyttä siitä, miten ja missä järjestyksessä päätetään panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen koskevat asiat. Voimassa olevan lain mukaan panttioikeuden perustamisesta päättää hoitokunta, koska asiaa ei ole säädetty osakaskunnan kokouksen päätettäväksi. Pääsääntöisesti pankki tai muu luottolaitos edellyttää, että se saa myöntämänsä luoton maksamisen vakuudeksi turvaavan vakuuden. Kun toimivalta päättää velan ottamisesta ja toisaalta panttioikeuden perustamisesta kuuluu yhteismetsässä eri päätöksentekijöille, yhteismetsän osakaskunnan investointi- ja rahoitusasioiden hoito on koettu ongelmalliseksi. Osakaskunnan rahoituskysymyksiin liittyvät soveltamisongelmat ehdotetaan ratkaistavaksi siten, että lakiin otettaisiin säännös toimivallasta päättää panttioikeuden perustamisesta osakaskunnan omaisuuteen. Ehdotetun 8 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan osakaskunnan kokous päättäisi velan ottamista ja panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen koskevista asioista. Osakaskunnan ohjesäännössä asiasta voitaisiin kuitenkin määrätä tästä pääsäännöstä poikkeavasti.

Yhteismetsän alueeseen ei voida vahvistaa kiinnitystä. Voimassa oleva yhteismetsälaki mahdollistaa kuitenkin sen, että yhteismetsän

osakaskunta omistaa kiinteää omaisuutta. Siltä osin, kun kyseessä olisi kiinteistöpanntioikeuden perustaminen osakaskunnan omistamaan tilaan, osakaskunnan kokouksen tulisi päättää panttikirjan luovuttamisesta velkojalle saamisen vakuudeksi. Osakaskunnan kokous voisi myös valtuuttaa hoitokunnan päättämään asiasta. Hoitokunta voisi edelleenkin päättää kiinnityksen hakemisesta osakaskunnan omistamaan kiinteistöön.

Voimassa olevan yhteismetsälain 8 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan osakaskunnan kokous päättää asioista, jotka koskevat yhteismetsän jakamista tai myymistä. Maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän myymiseen ja jakamiseen esitetään jäljempänä 33 §:ssä muutoksia, minkä vuoksi 8 §:n 1 momentin 15 kohtaa tarkistettaisiin siten, että se sääntelisi vain yhteismetsän jakamista 33 §:n 1 momentin mukaisesti.

Yhteismetsälain 33 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken. Lisäksi mainittuun pykälään otettaisiin säännös, jonka mukaan osakaskunnan kokous voisi antaa suostumuksensa siihen, että maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän osakkaalle erotettaisiin osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta vastaava osuus yhteismetsästä. Yhteismetsän toiminnan kannalta tällaiset päätökset ovat niin merkittäviä, että niistä päättäminen edellyttäisi osakaskunnan kokouksen päätöstä, jota kannattaisi vähintään kolme neljäsosaa äänestykseen osaa ottaneiden äänistä. Asiaa koskeva säännös sisältyisi yhteismetsälain 8 §:n 1 momentin 15 a kohtaan ja 2 momenttiin.

Voimassa olevan yhteismetsälain 8 §:n 1 momentin mukaan yhteismetsän ensimmäisen ohjesäännön hyväksyminen tapahtuu yksinkertaisella enemmistöllä. Hyväksytyin ohjesäännön muuttaminen edellyttää määränemmistö päätöstä. Selvytyden vuoksi lain 8 §:n 1 momentin 16 kohtaa tarkistettaisiin niin, että päätöksen tekemiseen vaadittaisiin pykälän 2 momentissa tarkoitettu määränemmistö vain silloin, kun kyseessä olisi 17 §:ssä tarkoitettua yhteismetsäosuuden luovutusrajoitusta tai 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista koskevan säännöksen ottami-

nen ennestään olevaan ohjesääntöön taikka näiden säännösten muuttaminen tai poistaminen.

11 §. Äänioikeus. Yhteismetsälain 11 § sisältää säännökset osakkaan äänioikeudesta ja äänioikeuden käytöstä. Pykälän 1 momentin mukaan osakaskunnan kokouksessa osakkaalla on äänioikeus osakasluetteloon merkityn yhteismetsäosuuden mukaan. Kukaan ei saa kuitenkaan äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin kymmenesosalla kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Äänioikeuden rajoitusta koskevan säännöksen tarkoituksena on, ettei yksittäinen osakas saisi osakaskunnan kokouksessa liian määrävää asemaa.

Yhteismetsälailla ja siihen liittyvällä yhteisluvelain (758/1989) ja kiinteistönmuodostamislain muutoksella pyrittiin edistämään myös sellaisten pienehköjen uusien yhteismetsien muodostamista, joissa voisi olla vain muutamia osakkaita, ja tällä tavoin vähentämään metsälöiden pirstoutumista esimerkiksi perinnönjakojen seurauksena. Yhteismetsälain äänioikeutta koskeva rajoitus on osoittautunut esteeksi yhteismetsän perustamiselle halkomisen ja yhteisesti omistetun metsälön jakamista koskevan jakosopimuksen tekemisen sijasta. Tämän epäkohdan poistamiseksi ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös siitä, että kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti muodostetun yhteismetsän ohjesäännössä voitaisiin määrätä äänioikeuden käyttämisestä voimassa olevan yhteismetsälain 11 §:n 1 momentin säännöksestä poikkeavasti. Ehdotetun momentin mukaan maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän ohjesäännössä voitaisiin määrätä, että kukaan ei saisi äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin enintään puolella kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä.

Äänioikeuden rajoitus olisi edelleen läsnäolijakohtainen. Äänioikeutta rajoittavaa säännöstä sovellettaessa huomioon otettaisiin osakkaan ja osakaskiinteistön yhteisomistajan omistaman osuuden suuruus ja hänelle mahdollisen valtuutuksen perusteella kuuluva äänioikeus. Osakaskunnan kokousten sujuvuuden varmistamiseksi ehdotetaan, että kokouksen puheenjohtajaa valittaessa ja kokouksen äänestyslupettelo hyväksyttäessä jo-

kaisella kokoukseen osaa ottavalla olisi vain yksi ääni. Kokouksen puheenjohtajan valintaa ja äänestysluettelon hyväksymistä koskevaan päätökseen tyytymätön osakas tai osakaskiinteistön yhteisomistaja voisi moittia päätöstä samalla tavalla kuin muitakin osakaskunnan kokouksen päätöksiä.

Yhteismetsälain 11 §:n 2 momentin mukaan osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan tultua valituksi on kokouksessa laadittava äänestysluettelo. Osakkaan, jota ei ole merkitty osaksluetteloon tai jonka osuuden suuruus on muuttunut, on voidakseen käyttää äänivaltaa osakaskunnan kokouksessa esitettävä selvitys osakkuudestaan ja osuutensa suuruudesta äänestysluetteloon merkitsemistä varten. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö läsnä olevista osakkaista sitä kannattaa. Yhteisomistuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistaja ei ehdotetun 3 §:n mukaan olisi yhteismetsälaiassa tarkoitettu yhteismetsän osakas vaan osakkaana pidettäisiin pääsääntöisesti osaomistajia yhteisesti. Ehdotettuun 3 §:n säännökseen liittyen yhteismetsälain 11 §:n 2 momenttia tarkistettaisiin siten, että kokouksen äänestysluettelo tulisi hyväksytyksi, jos enemmistö äänestykseen osaa ottaneista sitä kannattaisi.

Ehdotettuun 11 §:n 3 momenttiin otettaisiin selvyuden vuoksi säännös, jonka mukaan osakas ja osakaskiinteistön yhteisomistaja voisi edustautua osakaskunnan kokouksessa asiamiehen välityksellä. Jotta yksittäinen henkilö ei saisi osakaskunnan kokouksessa liian määrävää asemaa, ehdotetaan, että osakaskunnan kokoukseen osaa ottava voisi valtakirjalla edustaa enintään kahta osakaskiinteistön omistajaa. Jos asiamies olisi yhteismetsän osakas tai yhteisesti omistetun osakaskiinteistön yhteisomistaja, hän voisi kokouksessa käyttää valtakirjaan perustuvan kahden osakaskiinteistön omistajan äänivaltaa lisäksi omistamansa tai osaksi omistamansa osakaskiinteistön äänivaltaa. Ohjesääntömääräyksellä oikeudesta asiamiehen käyttämiseen voitaisiin määrätä toisin.

Ehdotettu yhteismetsälain 11 §:n 4 momentti vastaisi voimassa olevan yhteismetsälain 11 §:n 3 momenttia.

12 §. Osakkaan esteellisyys. Voimassa oleva yhteismetsälaki sisältää säännökset vain osakkaan esteellisyydestä. Kun yhteisomis-

tuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistaja ei 3 §:n mukaan ole yhteismetsälaiassa tarkoitettu yhteismetsän osakas vaan osakkaana pidetään osaomistajia yhteisesti, myös yhteismetsälain 12 §:ää on tarpeellista täsmentää. Voimassa olevassa yhteismetsälaiassa ei myöskään ole yhteisöoikeuden sääntelykäytännön mukaisia säännöksiä asiamiehen esteellisyydestä.

Ehdotetun pykälän mukaan osakaskunnan kokouksessa osakas, osakaskiinteistön yhteisomistaja tai osakkaan taikka osakaskiinteistön yhteisomistajan asiamies ei saisi osallistua sellaisen asian ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa ilmeisesti on ristiriidassa osakaskunnan edun kanssa. Säännöksessä tarkoitettu eturistiriita olisi kyseessä esimerkiksi silloin, kun kokouksessa käsitellään sopimusta, jolla osakkaan tai yhteisomistuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistajan omistama kiinteistö liitettäisiin yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan yhteismetsää ja liitettävää aluetta jyvittämättä. Mikäli asianomainen ei itse itseään jääväisi, päättäisi esteellisyydestä osakaskunnan kokous.

17 §. Luovutusrajoitus. Voimassa olevan yhteismetsälain 17 §:n 1 momentin mukaan ohjesäännössä määrättyä, tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa erikseen luovuttaa, jollei saajana ole osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas. Ohjesäännön vastainen luovutus on mitätön. Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin säännöstä noudatetaan myös yhteismetsäosuuden määrittämiseen kiinteistönmuodostamislain 150 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa.

Voimassa olevan lain säännökset rajoittavat yhteismetsän osakastilaan kuuluvan yhteismetsäosuuden jakamista. Osuuden luovuttamista koskevien rajoitussäännösten soveltamisen edellytyksenä on, että yhteismetsän osakaskunnan ohjesääntöön on otettu määräys pienimmästä erikseen luovutettavissa olevan osuuden koosta. Yhteismetsälain 17 §:n säännökset rajoittavat yhteismetsän osakastilaan kuuluvan yhteismetsäosuuden jakamista ensinnäkin silloin, kun luovutuksen kohteena on ainoastaan yhteismetsäosuus. Luovutusosoikeustoimi voi olla kauppa, vaihto, lahja, apporti tai yhteismetsäosuuden muu luovutus. Luovutusrajoitusta koskevia

säännöksiä sovelletaan myös yhteismetsäosuuden määräämiseen luovutetun määräalan sekä määräosin omistetun osakaskiinteistön jakosopimukseen perustuvan lohkomisen yhteydessä. Yhteismetsälain 17 §:n rajoitussäännöstä sovelletaan kolmantena asiaryhmänä kiinteistön halkomisessa muodostettaville tiloille tulevan yhteismetsäosuuden määräämiseen.

Osuuden luovuttamista koskevia rajoitussäännöksiä ei sovelleta saantoihin, jotka eivät ole luovutuksia. Siten kiinteistötoimituksessa voidaan omistajalle muodostaa tila, johon kuuluu ohjesäännössä todettua erikseen luovutettavissa olevaa yhteismetsäosuutta pienempi osuus, jos muodostettavan kiinteistön omistajan saanto perustuu perinnönjakoon, testamenttiin tai ositukseen. Yhteismetsälain 17 §:n luovutusrajoitussäännöksiä ei sovelleta myöskään tilanteeseen, jossa yhteismetsäosuuden luovutuksen tai määräalan luovutuksen yhteydessä luovuttaja on pidättänyt itselleen yhteismetsäosuutta. Luovutusrajoitusta koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jää myös tilanne, jossa yhteismetsän osakastilan omistaja hakee yhteismetsälain 41 §:n ja kiinteistönmuodostamislain 131 §:n 1 momentin mukaisesti yhteismetsäosuuksien siirtämistä hänen omistamiin toisiin kiinteistöihin.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että yhteismetsän ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei voitaisi luovuttaa, pidättää tai liittää kiinteistöön, jollei saajana olisi yhteismetsän osakaskunta taikka toinen osakas. Ehdotetun 1 momentin mukaan yhteismetsän ohjesäännössä voitaisiin määrätä, että tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa luovuttaa, jollei saajana olisi osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas. Luovutusrajoitusta koskevan pääsäännön estämättä yhteismetsän osakas voisi luovuttaa kaikki kiinteistöön kuuluvat yhteismetsäosuudet yhdellä kertaa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan luovutusta ei voitaisi tehdä myöskään siten, että luovuttajan itselleen pidättämä yhteismetsäosuus olisi ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi. Ehdotetun 2 momentin mukaan ohjesääntöön otettua määräystä pienimmästä luovutettavissa olevasta yhteismetsäosuudes-

ta sovellettaisiin myös tilanteeseen, jossa määräosin omistettu osakaskiinteistö jaetaan omistajien kesken jakosopimuksella. Lisäksi pienintä luovutettavissa olevaa yhteismetsäosuutta koskevan ohjesääntömääräyksen soveltaminen ulotettaisiin myös muihin saantoihin kuin luovutuksiin. Tällaisia saantoja olisivat esimerkiksi saannot, jotka perustuvat perinnönjakoon, testamenttiin ja ositukseen.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin voimassa olevan yhteismetsälain mukaisesti säännös, jonka mukaan ohjesäännön vastainen yhteismetsäosuutta koskeva luovutus ja muu saanto sekä yhteismetsäosuuden pidätys olisi mitätön. Luovutusrajoitus olisi osakaskiinteistökohtainen. Siten lainhuutoasian ratkaisemisen yhteydessä ja kiinteistötoimituksessa tutkittaisiin osakaskiinteistökohtaisesti, täyttääkö luovutus tai muu saanto ohjesäännön määräykset osuuden vähimmäiskoosta. Mitättömyys koskisi lähtökohtaisesti vain yhteismetsäosuutta koskevaa luovutusta tai muuta saantoa, ei koko oikeustoimea. Jos esimerkiksi samalla kauppakirjalla myytäisiin useita kiinteistöjä tai määräaloja ja ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi yhteismetsäosuus, ostaja ja myyjä voisivat sopia kaupan täydentämisestä niin, että kauppa täyttäisi yhteismetsäosuuden osalta ohjesäännön määräykset. Jos asianosaiset eivät sopisi kauppaa koskevan virheen korjaamisesta, ostajalla olisi oikeus maakaaren (540/1995) säännösten edellyttämällä tavalla hinnanalennukseen tai, jos virhe olisi olenainen, oikeus purkaa kauppa sekä lisäksi oikeus saada korvaus vahingostaan.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla kiellettäisiin kiinteistötoimituksen suorittaminen siten, että toimituksen seurauksena jonkin kiinteistön saama yhteismetsäosuus olisi ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi. Rajoitus koskisi halkomista ja kaikkia muitakin kiinteistötoimituksia, joissa kiinteistölle kuuluva yhteismetsäosuus voidaan jakaa useammalle kiinteistölle. Erityisesti säännöksellä pyritään estämään luovutusrajoitusten kiertäminen niin, että osakaskiinteistön omistaja ei voisi lohottaa omistamastaan osakaskiinteistöä itselleen määräaloja, joihin liitettäisiin ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi yhteismetsäosuus.

Yhteismetsän osakkaiden lukumäärän lisääntyminen ja osuuksien pieneneminen monimutkaistaa kiinteistörekisterijärjestelmää sekä aiheuttaa yhteismetsille tarpeettomia hallinnollisia lisäkustannuksia. Ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi yhteismetsäosuus voitaisiin luovuttaa osakaskunnalle tai toiselle yhteismetsän osakkaalle, koska tällöin osakkaiden lukumäärä ei lisääntyisi. Jos yhteismetsäosuuden saajana on toinen yhteismetsän osakas ja luovutuksen tai muun saannon kohteena on ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi yhteismetsäosuus, saannon kohteena oleva yhteismetsäosuus tulisi ehdotetun 5 momentin mukaan siirtää saajan ennestään omistamaan osakaskiinteistöön. Jos osakkaan saannon kohteena on 1 momentissa tarkoitettua osuuslukua suurempi yhteismetsäosuus, yhteismetsäosuus tulisi voida siirtää osakkaan omistamaan muuhun kiinteistöön kuin osakaskiinteistöön tai osakkaalle tulisi voida muodostaa uusi tila, koska muutoin osakas asetettaisiin osakaskunnan ulkopuoliseen yhteismetsäosuuden saajaan nähden heikompaan asemaan. Myös luovutettavaan ja vastaanottavaan kiinteistöön vahvistetut kiinnitykset voivat kiinteistönmuodostamislakiin perustuvan kiinnitysten laajenemisperiaatteen mukaisesti estää yhteismetsäosuuden siirtämisen osakkaan ennestään omistamaan osakastilaan.

18 §. Etuosto-oikeus. Yhteismetsälain 18 § sisältää säännökset osakaskunnan etuosto-oikeudesta. Etuosto-oikeus koskee vain kauppoja, joiden kohteena on muusta kiinteästä omaisuudesta erillään myytäviä yhteismetsäosuuksia. Etuosto-oikeuden olemassaolo edellyttää, että asiaa koskeva määräys on otettu osakaskunnan ohjesääntöön. Etuosto-oikeutta koskevilla säännöksillä pyritään ehkäisemään epätarkoituksenmukaista osuuksien pirstoutumista.

Yhteismetsälain 18 §:n 3 momentissa säädetään poikkeuksista etuosto-oikeuteen. Osakaskunnalla ei ole etuosto-oikeutta, jos ostajana on yhteismetsän osakas. Metsänomistuksen perhemetsätaloudellisen luonteen vuoksi etuosto-oikeus ei koske lähisukulaisien välisiä kauppoja. Osakaskunnalla ei ole etuosto-oikeutta myöskään silloin, kun sen käyttämistä, huomioon ottaen ostajan ja myyjän välinen suhde, luovutuksen ehdot tai

muut olosuhteet, on pidettävä ilmeisen kohuttomana.

Kuten edellä on todettu, yhteisesti omistetun osakaskiinteistön yhteisomistaja ei ole yksinään yhteismetsän osakas. Ottaen huomioon etuosto-oikeussäännöksen tarkoitus ja tällaisen henkilön suhde yhteismetsään, ehdotetaan 3 momenttia tarkistettavaksi siten, ettei osakaskunta voisi käyttää etuosto-oikeutta, jos yhteismetsäosuuden ostajana olisi ennestään olevan osakaskiinteistön yhteisomistaja. Jos sen sijaan muusta kiinteästä omaisuudesta erillään myydyin yhteismetsäosuuden ostajina on useita henkilöitä, eivätkä kaikki ostajat ole yhteismetsän osakkaita tai osakaskiinteistön yhteisomistajia taikka edellä mainitussa momentissa tarkoitettussa sukulaisuussuhteessa myyjään, osakaskunnalla on osuuskauppaa koskeva etuosto-oikeus.

32 §. Ylijäämän käyttäminen ja jakaminen. Voimassa olevaan yhteismetsälain 32 §:ään sisältyvät säännökset ylijäämän käyttämisestä ja jakamisesta. Pykälään ei sisälly säännöksiä rahavarojen varaamisesta vastaisia hankintoja varten. Tällaisten rahavarojen kerääminen olisi tarpeen esimerkiksi metsäalueen ostamiseksi yhteismetsän alueen laajentamiseksi ja yhteismetsän toimintaa varten tarpeellisten, kustannuksiltaan merkittävien investointien tekemiseksi. Toiminnan selkeyttämiseksi ehdotetaan pykälän 1 momenttiin otettavaksi säännökset rahavarojen varaamisesta etukäteen edellä mainittuja tarkoituksia varten siten, että osa ylijäämästä voitaisiin osakaskunnan kokouksen päätöksellä jättää jakamatta ja varata tiettyjä vastaisia hankintoja varten. Tällainen jakamatta jätetty ylijäämä tulisi sijoittaa esimerkiksi tallettamalla pankkiin tai muulla tuloa tuottavalla, turvallisella tavalla.

33 §. Yhteismetsän myyminen ja jakaminen. Yhteismetsälain 33 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi osakaskunnan hakemuksesta erityisestä syystä myöntää luvan yhteismetsän myymiseen osakkaiden hyväksi tai jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi. Pykälän 2 momentin mukaan ministeriön lupaa ei tarvita, jos kyseessä on yhteismetsä, joka on muodostettu kiinteistönmuodostamislain 96 §:n mukaisesti.

Kiinteistönmuodostamislain 96 § sisältää yhteismetsän muodostamista koskevan perussäännöksen. Mainitun pykälän mukaan yhteismetsä voidaan muodostaa sellaisista metsätalouden harjoittamiseen käytettävistä tiluksista, jotka muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden, jos kiinteistöjen omistajat niin sopivat. Perustapauksen lisäksi yhteismetsä voidaan muodostaa maanomistajien sopimuksen mukaisesti halkomisen yhteydessä kiinteistönmuodostamislain 98 §:n 2 momentin nojalla tai jaettaessa määräosin omistettu kiinteistö jakosopimuksella kiinteistönmuodostamislain 98 §:n 3 momentin nojalla. Yhteismetsälain 33 §:n 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, maa- ja metsätalousministeriön lupaa ei tarvittaisi maanomistajien sopimukseen perustuvan yhteismetsän myymiseen osakkaiden hyväksi tai jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi.

Yhteismetsän lakkauttaminen siten, että sen alue jaettaisiin osakaskiinteistöille, ei voimassa olevan yhteismetsälain mukaan ole mahdollista. Yhteismetsän osakkaalla ei myöskään ole mahdollisuutta saada omistamansa osuutta erotetuksi yhteismetsästä. Näillä rajoituksilla on pyritty ehkäisemään epätarkoituksenmukaista yhteismetsäalueen pirstoutumista ja yhteismetsäalueen jakaantumista pieniksi erillisiksi palstoiksi.

Voimassa olevan yhteismetsälain säätämällä ja siihen liittyvän kiinteistönmuodostamislain muutoksella pyrittiin edistämään uusien pienehköjen yhteismetsien perustamista. Mainittujen lakien säätämisen nimenomaisena tavoitteena oli se, että perinnönjakojen ja yhteisomistuksessa olevien metsäkiinteistöjen jakamisen sijasta perustettaisiin jaon kohteena olevasta metsästä yhteismetsä. Pienehköjen yhteismetsien perustamisen esteenä on todettu olevan 11 §:ssä tarkoitettujen äänioikeutta koskevien kysymysten ohella sen, että yhteisen metsälön omistajat samoin kuin pienien metsäkiinteistöjen omistajat epäröivät tällaisten yhteismetsien osakkaiden henkilösuhteiden toimivuutta. Metsänomistajat eivät halua sitoutua yhteismetsään, koska nykyiset säännökset eivät salli huonostikaan toimivan osakaskunnan tapauksessa yhteismetsän lakkauttamista tai osakkaan osuuden erottamista yhteismetsästä.

Yhteismetsälain 33 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti muodostetun yhteismetsän osakaskunta voisi päättää yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken. Ehdotettavan momentin mukaan osakaskunta voisi myös antaa suostumuksensa siihen, että osuutensa erottamista haluava osakas saa osuutensa jaolla erotetuksi.

Ehdotettavan säännöksen soveltaminen edellyttäisi, että osakaskunnan ohjesääntöön olisi otettu määräys yhteismetsän jakamismahdollisuudesta tai osakkaan mahdollisuudesta saada osuutensa erotetuksi. Yhteismetsälain 8 §:n mukaan lain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista koskeva osakaskunnan päätös edellyttää, että sitä on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestykseen osaa ottaneiden äänistä. Vastaava enemmistö tarvitaan myös osakaskunnan päätökseen, jolla edellä tarkoitettu määräys otetaan ennestään olevaan ohjesääntöön, tai jolla tällaista määräystä muutetaan tai se poistetaan. Yhteismetsän osakas, joka hakisi kiinteistötoimitusta, jossa hänen osuuttaan vastaava alue erotetaan yhteismetsästä, vastaisi erottamista koskevista toimituskustannuksista.

34 §. Yhteismetsien yhdistäminen. Voimassa olevan yhteismetsälain 34 §:n mukaan olemassa olevien yhteismetsien osakaskunnat voivat sopia yhteismetsien yhdistämisestä. Yhdistyvät yhteismetsät liitetään yhteen muodostamalla niistä uusi yhteismetsä kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että yhdistämistä koskevaan sopimukseen tulisi sisältyä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi.

35 §. Kiinteistön alueen liittäminen yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan. Voimassa olevan pykälän mukaan kiinteistön tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämisestä yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa. Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten että siinä säädettäisiin kiinteistön alueen tai alueen osan liittämisestä yhteismetsään. Esitetyllä muutoksella lakiin otettaisiin selventävät säännökset kiinteistöstä lohottavan määrällän liittämisestä yhteismet-

sään. Esitetty muotoilu vastaa voimassa olevaa pykälää koskevaa soveltamiskäytäntöä.

38 §. *Yhteismetsien jakamista ja yhdistämisestä koskeva menettely.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset siitä, miten kiinteistötekniisesti toteutetaan 33 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteismetsän jakaminen osakaskiinteistöjen kesken ja osuutta vastaavan alueen erottaminen osakaskiinteistölle.

Yhteisen alueen jakoa koskevat kiinteistömuodostamissäännökset sisältyvät kiinteistömuodostamislain 13 lukuun. Luvun säännökset eivät kuitenkaan koske sanotun lain 137 §:n 1 momentin mukaan yhteismetsälaisissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista ja 153 §:n mukaan luvun säännökset koskevat yhteismetsää ja osuutta yhteismetsään vain, jos niin erikseen säädetään. Tarkoituksenmukaista on, että myös yhteismetsän jakaminen osakaskiinteistöjen kesken ja osuutta vastaavan alueen erottaminen toteutetaan kiinteistötekniisen menettelyn osalta samalla tavoin kuin muunkin yhteisen maa-alueen jakaminen. Sen sijaan jakamista ja osuuden erottamista koskevat kiinteistömuodostamislain säännökset eivät tulisi sovellettavaksi yhteismetsän osalta, vaan edellytyksenä kyseisille toimenpiteille olisi ehdotuksen 33 §:n 3 momentin mukainen osakaskunnan päätös tai suostumus.

Yhteismetsän jakaminen ja osuutta vastaavan alueen erottaminen osakaskiinteistölle vastaa monessa suhteessa yhteisesti omistetun kiinteistön kokonaan tai osittaista jakamista jakosopimuksella. Tämän vuoksi ehdotetaan, että yhteismetsän jakoa koskevassa kiinteistötoimituksessa jakosuunnitelma olisi laadittava sopimusta noudattaen, mikäli kaikki yhteismetsän osakkaat ovat yksimielisesti sopineet jaosta tai osuutta vastaavan alueen erottamisesta, eikä toimituksen lopputulos loukkaisi kenenkään oikeutta. Oletettava on, että käytännössä osakkaat tekevät edellä tarkoitettua sopimuksen 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua osakaskunnan päätöksen liitteeksi.

Ehdotettavan pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassaolevaa lakia. Pykälän otsikko tarkistettaisiin vastaamaan muutettavaksi ehdotettavan pykälän sisältöä.

39 §. *Alueen ja kiinteistön liittäminen yhteismetsään.* Voimassa olevan yhteismetsälain 39 §:n 1 momentin mukaan määräala, jonka osakaskunta on saanut omistukseensa, muodostetaan kiinteistöksi lohkomalla tai osakaskunnan pyynnöstä liitetään yhteismetsään. Kiinteistöjaotuksen selvyden vuoksi yhteismetsään liitettävällä määräalalla ei saa olla osuutta yhteiseen alueeseen tai erityiseen etuuteen lukuun ottamatta yhteismetsän osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta.

Voimassa olevassa yhteismetsälaisissa ei ole säännöksiä osakaskunnan omistukseen tulleen kiinteistön koko alueen liittämisestä yhteismetsään. Tämän vuoksi yhteismetsälain 39 §:n 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan määräalan liittämistä yhteismetsään koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös tilanteeseen, jossa osakaskunnan kokonaan omistaman kiinteistön koko alue liitetään yhteismetsään.

Yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 2 ja 8 §:n mukaan tieoikeus voidaan perustaa kiinteistön, määräalan, kaivoksen ja toisen maalla olevan, pysyväksi tarkoitettua rakennuksen tai laitoksen hyväksi. Yksityisistä teistä annetun lain 107 a §:n nojalla tieoikeus voidaan perustaa kohdistumaan yhteiseen alueeseen, mutta voimassa olevan lainsäädännön mukaan yhteismetsän hyväksi ei voida perustaa tieoikeutta. Yhteismetsä on itsenäinen metsätalouden harjoittamisen yksikkö ja siten rinnastettavissa metsätaloon. Tämän vuoksi yhdistettäessä kiinteistö yhteismetsään kiinteistölle kuuluva tieoikeus olisi tarkoituksenmukaista pysyttää voimassa yhteismetsän hyväksi. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi yhteismetsälain 39 §:n 3 momenttiin. Ehdotettua säännöksen mukaan yhteismetsän hyväksi voitaisiin pysyttää myös yksityisistä teistä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettu oikeus ottaa soraa, kiveä tai muuta tienpitoainetta toisen kiinteistön alueelta tienpitovelvollisuuden täyttämiseksi sekä 13 §:ssä tarkoitettu oikeus varastoida puutavaraa tien varrelle.

Ehdotettu 2 momentti vastaa voimassa olevan yhteismetsälain 39 §:n 2 momenttia ja ehdotettu 4 momentti voimassa olevan yhteismetsälain 39 §:n 3 momenttia.

42 §. *Muut panttioikeudet.* Voimassa olevan yhteismetsälain 42 §:n mukaan yhteis-

metsälain kiinnitystä koskevia säännöksiä sovelletaan myös muihin lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittyihin panttioikeuksiin. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kiinnitystä koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös kirjattuun eläkeoikeuteen.

44 §. Moiteoikeus. Voimassa olevan yhteismetsälain 44 § sisältää säännökset osakkaan moiteoikeudesta. Osakkaalla on oikeus moittia osakaskunnan kokouksen päätöstä nostamalla osakaskuntaa vastaan kanne käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Tuomioistuimien saa ennen asian lopullista ratkaisemista kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Voimassa olevan yhteismetsälain mukaan osakkaan moiteoikeus koskee vain osakaskunnan kokouksen päätöksiä. Yhteismetsälain mukaan hoitokunta päättää useista sellaisista asioista, joilla voi olla merkittävää vaikutusta osakkaan oikeusasemaan. Lisäksi yhteismetsän ohjesäännössä voidaan lähtökohtaisesti osakaskunnan kokoukselle kuuluvaa päätösvaltaa siirtää hoitokunnalle. Siirron kohteena voi olla esimerkiksi toimivalta tehdä yhteismetsälain 35 §:ssä tarkoitettu sopimus kiinteistön alueen liittämiseksi yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan. Osakkaan oikeusturva edellyttää, että tällaisen ratkaisun lainmukaisuus voitaisiin saattaa tuomioistuimen ratkaistavaksi. Osakkaan oikeusturvan kannalta myös moitekanteen nostamiselle varattu 30 päivän määräaika on varsin lyhyt. Yhtiöistä, osuuskunnista ja yhdistyksistä saadun kokemuksen mukaan kolmen kuukauden määräaika on osakkaiden ja jäsenten kannalta riittävän pitkä ja toisaalta kolmen kuukauden määräajasta ei käytännössä aiheutuisi olennaista haittaa päätösten täytäntöönpanon kannalta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi edellä esitetyn mukaisesti. Osakaskunnan moitittava päätös, voisi olla osakaskunnan kokouksen, hoitokunnan tai toimitsijan tekemä.

Yhteisomistuksessa olevan osakaskiinteistön osaomistaja ei ehdotetun 3 §:n mukaan olisi yhteismetsälaiassa tarkoitettu yhteismetsän osakas vaan osakkaana pidettäisiin osaomistajia yhteisesti. Myös osakaskiinteistön yhteisomistajan oikeusturva edellyttää, että hänellä on oikeus moittia osakaskunnan kokouksen päätöstä. Yhteismetsälain 44 §:n 1

momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi myös tämän mukaisesti.

44 a §. Tieto osakaskunnan päätöksestä. Lukuun ottamatta 44 §:n 2 momentin säännöksiä etuosto-oikeuden käyttämisestä, yhteismetsälaiassa ei ole säännöksiä siitä, miten osakas tai muu henkilö voi tutustua osakaskunnan päätöksiin. Yhteismetsälakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 44 a §, johon otettaisiin asiaa koskevat säännökset. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan yhteismetsän osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella olisi oikeus saada nähtäväkseen osakaskunnan kokouksen pöytäkirja. Näillä tahoilla olisi myös oikeus saada pöytäkirjasta otteita. Osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan liitteistä aiheutuvien kulujen korvaamisen osalta 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 23 §:n 4 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella olisi oikeus saada jäljennös osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan liitteistä korvattuaan osakaskunnan kulut.

Yhteismetsän hoitokunta on toimeenpanovaltaa käyttävä hallintoelin, jonka toimivalta on yleinen. Lähtökohtaisesti hoitokunta päättää kaikki ne asiat, joita yhteismetsälaiassa ei ole osoitettu osakaskunnan kokoukselle. Yhteismetsän ohjesäännössä osakaskunnan kokouksen toimivaltaa voidaan myös eräiden asioiden osalta siirtää hoitokunnalle. Tämän vuoksi lakiin olisi tarkoituksenmukaista ottaa säännökset myös tutustumisesta hoitokunnan päätöksiin. Pykälän 2 momentin mukaan osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella, jonka oikeutta hoitokunnan päättämä asia välittömästi koskee, olisi oikeus saada asiaa koskeva ote hoitokunnan kokouksen pöytäkirjasta. Hoitokunnan kokouksen osalta oikeus otteen saamiseen koskisi vain päätöksiä, joilla asia on lopullisesti ratkaistu. Hoitokunnan harkinnan varaan jäisi päättäminen siitä, antaisiko se tiedon myös valmistelevista päätöksistä. Hoitokunnan luvalla sen pöytäkirjoihin voisi tutustua laajemminkin.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Voimaantulosäännöksen mukaan myös ennen lain voimaantuloa muodostettujen yhteismetsien olisi saatettava ohjesääntönsä vastaamaan uuden lain säännöksiä. Ohjesääntö olisi toimitettava vuoden pituisen siir-

tymääjän kuluessa metsäkeskuksen vahvistettavaksi. Sen varalta, että ohjesääntö olisi ristiriidassa yhteismetsälain kanssa, voimaantulosäännökseen otettaisiin säännös yhteismetsälain ensisijaisuudesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

yhteismetsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä helmikuuta 2003 annetun yhteismetsälain (109/2003) 8 §:n 1 momentin 7, 15 ja 16 kohta ja 2 momentti, 11, 12 ja 17 §, 18 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti, 34, 35, 38, 39 ja 42 §, 44 §:n 1 momentti sekä
lisätään 3 §:ään uusi 3 momentti, 8 §:n 1 momenttiin uusi 15 a kohta, 33 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 44 a § seuraavasti:

3 §

Yhteismetsän osakas ja osakaskunta

Milloin osakaskiinteistöllä on useita omistajia, pidetään näitä yhdessä tämän lain tarkoittamana osakkaana. Osakaskiinteistön yhteisomistajaan sovelletaan osakasta koskevia säännöksiä vain, jos niin erikseen säädetään.

8 §

Osakaskunnan kokouksessa päätettävät asiat

Osakaskunta päättää kokouksessaan asioita, jotka koskevat:

7) velan ottamista ja panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen, jollei ohjesäännössä asiasta toisin määrätä;

15) yhteismetsän jakamista tai myymistä 33 §:n 1 momentin mukaisesti;

15 a) 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista; sekä

16) 17 §:ssä tarkoitettua yhteismetsäosuuden luovutusrajoitusta tai 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista koskevan säännöksen ottamista ennestään olevaan ohjesään-

töön taikka näiden säännösten muuttamista tai poistamista.

Edellä 1 momentin 11—15 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä, ellei sen puolesta ole annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestykseen osaa ottaneiden äänistä ja 1 momentin 15 a ja 16 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä, ellei sen puolesta ole annettu vähintään kolme neljäsosaa äänestykseen osaa ottaneiden äänistä.

11 §

Äänioikeus

Osakaskunnan kokouksessa osakkaalla on äänioikeus osakasluetteloon merkityn yhteismetsäosuuden mukaan. Kukaan äänestykseen osaa ottava ei saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin kymmenesosalla kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti muodostetun yhteismetsän ohjesäännössä voidaan määrätä kokouksessa käytettävästä enimmäisäänimäärästä kuitenkin niin, ettei kukaan äänestykseen osaa ottava saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin puolella kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Kokouksen puheenjohtajaa valittaessa ja kokouksen äänes-

tysluettelo hyväksyttäessä jokaisella kokoukseen osaa ottavalla on yksi ääni.

Osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan tultua valituksi on kokouksessa laadittava luettelo, johon merkitään osakasluetteloon perustuen läsnä olevat osakkaat sekä heidän omistamansa kiinteistöt, niiden osuuksien suuruudet ja osuuksien mukaiset äänimäärät (*äänestysluettelo*). Osakkaan, jota ei ole merkitty osakasluetteloon tai jonka osuuden suuruus on muuttunut, on voidakseen käyttää äänivaltaa osakaskunnan kokouksessa esitettävä selvitys osakkuudestaan ja osuutensa suuruudesta äänestysluetteloon merkitsemistä varten. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö äänestykseen osaa ottaneista sitä kannattaa.

Osakas ja osakaskiinteistön yhteisomistaja saa käyttää oikeuttaan osakaskunnan kokouksessa asiamiehen välityksellä. Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, osakaskunnan kokoukseen osaa ottava voi omistamansa tai osaksi omistamansa osakaskiinteistön lisäksi edustaa kokouksessa valtakirjalla enintään kahta osakaskiinteistön omistajaa.

Jos useat omistavat kiinteistön, johon kuuluu osuus yhteismetsään, saa saapuville tullut yhteisomistaja käyttää yhteismetsäosuuden mukaista äänioikeutta. Jos saapuvilla on usea yhteisomistaja ja he eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

12 §

Osakkaan esteellisyys

Kokouksessa osakas, osakaskiinteistön yhteisomistaja tai osakkaan taikka osakaskiinteistön yhteisomistajan asiamies ei saa osallistua sellaisen asian ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa ilmeisesti on ristiriidassa osakaskunnan edun kanssa.

17 §

Luovutusrajoitus

Ohjesäännössä voidaan määrätä, että tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa luovuttaa, jollei luovutuksen kohteena ole

koko osakaskiinteistölle kuuluva yhteismetsäosuus taikka jollei luovutuksen saajana ole osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas.

Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, 1 momentin nojalla määrättyä luovutusrajoitusta sovelletaan myös luovuttajan luovutuksen yhteydessä itselleen pidättämään yhteismetsäosuuteen sekä yhteismetsäosuuden saantoon, joka perustuu:

1) määräosin omistetun osakaskiinteistön jakamista koskevaan sopimukseen; tai

2) muuhun saantoon kuin luovutukseen.

Yhteismetsäosuutta koskeva luovutus ja muu saanto, joka on 1 tai 2 momentin nojalla annetun ohjesäännön määräyksen vastainen, on mitätön.

Halkomista tai muuta kiinteistönmuodostamislain mukaista kiinteistötoimitusta ei saa tehdä siten, että toimituksen johdosta osakaskiinteistön yhteismetsäosuus jakaantuu niin, että toimituksessa muodostuu kiinteistö, jonka yhteismetsäosuus on 1 momentin nojalla ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi, jollei 2 momentin nojalla annetusta ohjesäännön määräyksestä muuta johdu.

Jos yhteismetsäosuuden saajana on toinen yhteismetsän osakas ja saannon kohteena on 1 momentissa tarkoitettua osuutta pienempi yhteismetsäosuus, on tällainen osuus siirrettävä kiinteistönmuodostamislain 131 §:n mukaisesti saajan ennestään omistamaan osakaskiinteistöön, jolleivät kiinteistöihin kohdistuvat kiinnitykset ole siirtämisen esteenä.

18 §

Etusto-oikeus

Osakaskunnalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua etusto-oikeutta, jos ostajana on yhteismetsän osakas tai osakaskiinteistön yhteisomistaja, myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/1965) 2 luvun säännösten mukaan voi periä myyjän, taikka tällaisen henkilön puoliso. Osakaskunnalla ei ole etusto-oikeutta myöskään silloin, kun sen käyttämistä, huomioon ottaen ostajan ja myyjän välinen suhde, luovutuksen ehdot tai muut olosuhteet, on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

32 §

Ylijäämän käyttäminen ja jakaminen

Yhteismetsän hallinnosta, talouden hoidosta ja metsäsuunnitelmassa edellytetyistä metsänhoidollisista toimenpiteistä samoin kuin osakaskunnan omaisuuden kunnossapidosta sekä muista tehtävistä ja velvoitteista johtuneet menot on suoritettava tai niiden suorittamista varten varattava varat ennen ylijäämän jakamista osakkaille tai käyttämistä muuhun yhteismetsän tarkoitukselle edistävään tarkoitukseen. Osa ylijäämästä voidaan varata nimettyjä vastaisia tarpeita varten. Nämä varat on sijoitettava tuloa tuottavalla, turvallisella tavalla.

33 §

Yhteismetsän myyminen ja jakaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa ei ole tarpeen, kun kysymys on yhteismetsästä, joka on muodostettu kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti.

Sellaisen yhteismetsän ohjesäännössä, joka muodostetaan kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti, voidaan määrätä, että osakaskunnan kokous päättää yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken tai antaa suostumuksensa siihen, että osuutensa erottamista haluava osakas saa osuutensa jaolla erotetuksi.

34 §

Yhteismetsien yhdistäminen

Sellaiset yhteismetsät, joiden osakaskunnat ovat sopineet yhteismetsien yhdistämisestä, liitetään yhteen muodostamalla niistä uusi yhteismetsä. Yhdistämistä koskevaan sopimukseen tulee sisältyä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi. Yhteismetsien yhdistämisestä säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

35 §

Kiinteistön alueen liittäminen yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan

Kiinteistön alueen tai sen osan liittämisestä yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

38 §

Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jakamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa säädetään halkomisesta.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haettava yhdistämistä asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Yhdistämisestä on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteismetsän jakaminen osakaskiinteistöjen kesken ja osuuden erottaminen suoritetaan kiinteistötoimituksessa, johon sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa säädetään menettelystä yhteisen alueen jaossa. Jos osakkaat sopivat jaosta taikka osuutta vastaavan alueen erottamisesta, jakosuunnitelma laaditaan sopimusta noudattaen, jollei toimituksen lopputulos loukkaa kenenkään oikeutta.

39 §

Alueen ja kiinteistön liittäminen yhteismetsään

Määräala, jonka osakaskunta on saanut omistukseensa, muodostetaan kiinteistöksi lohkomalla taikka osakaskunnan pyynnöstä

liitetään yhteismetsään noudattaen, mitä kiinteistönmuodostamislain 13 luvussa säädetään alueen liittämistä yhteiseen alueeseen. Liitettävällä määräalalla ei saa olla osuutta yhteiseen alueeseen tai erityiseen etuuteen lukuun ottamatta yhteismetsän osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta. Mitä edellä säädetään määräalasta, sovelletaan myös osakaskunnan omistamaan kiinteistöön kuuluvan alueen liittämiseen yhteismetsään.

Kiinteistö, johon osakaskunnalla on lainhuuto, voidaan hakemuksesta yhdistää yhteismetsään, jos kiinteistöön ei kohdistu kiinnityksiä eikä sillä ole oikeutta erityiseen etuuteen tai osuutta muuhun yhteiseen alueeseen kuin siihen yhteismetsään, johon se yhdistetään. Muutoin yhdistämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 17 luvussa säädetään kiinteistöjen yhdistämisestä. Yhteismetsän ja siihen liitettävän määräalan tai siihen yhdistettävän kiinteistön ei tarvitse sijaita samassa kunnassa.

Kun kiinteistö yhdistetään yhteismetsään, sille kuuluvat rasiteoikeudet lakkaavat lukuun ottamatta yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaista tieoikeutta tai muuta kulkuyhteyttä palvelevaa oikeutta taikka edellä mainitun lain 12 ja 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta, jotka siirtyvät yhteismetsälle.

Jos yhteismetsä muodostuu eri kuntiin kuuluvista rekisteriyksiköistä, 1 momentissa tarkoitettu alue liitetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin liitettävä alue, ja 2 momentissa tarkoitettu kiinteistö yhdistetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin yhdistettävä kiinteistö. Jollei yhteismetsä sijaitse miltään osin samassa kunnassa kuin liitettävä alue tai yhdistettävä kiinteistö, alueesta tai kiinteistöstä muodostetaan liittämistä tai yhdistämistä erillinen rekisteriyksikkö, joka kuuluu osana yhteismetsään.

42 §

Muut panttioikeudet

Mitä tässä laissa säädetään kiinnityksestä, sovelletaan myös muihin lainhuuto- ja kiinni-

tysrekisteriin merkittyihin panttioikeuksiin sekä kirjattuun eläkeoikeuteen.

44 §

Moiteoikeus

Osakkaalla ja osakaskiinteistön yhteisomistajalla, joka katsoo, ettei osakaskunnan päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka että se on lain tai ohjesäännön vastainen, on oikeus moittia päätöstä nostamalla osakaskuntaa vastaan kanne osakaskunnan kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Osakaskunnan päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuimen ennen asian lopullista ratkaisemista kiellä täytäntöönpanoa.

44 a §

Tieto osakaskunnan päätöksestä

Osakaskunnan kokouksesta on viimeistään 30 päivän kuluttua kokouksen päättymisestä laadittava pöytäkirja. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada nähtäväkseen osakaskunnan kokouksen pöytäkirja ja oikeus saada pöytäkirjasta otteita. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada jäljennös osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan liitteistä korvattuaan osakaskunnan kulut.

Milloin hoitokunnan päätös välittömästi koskee osakkaan, osakaskiinteistön yhteisomistajan tai muun henkilön oikeutta, tällä on oikeus saada asiaa koskeva ote hoitokunnan kokouksen pöytäkirjasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa muodostetun yhteismetsän osakaskunnan on muutettava ohjesääntö tämän lain mukaiseksi. Se on toimitettava 47 §:ssä tarkoitettuna metsäkeskuksen vahvistettavaksi vuoden kuluessa lain

voimaantulosta. Siltä osin kuin ohjesääntö on ristiriidassa tämän lain kanssa, noudatetaan tätä lakia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

yhteismetsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä helmikuuta 2003 annetun yhteismetsälain (109/2003) 8 §:n 1 momentin 7, 15 ja 16 kohta ja 2 momentti, 11, 12 ja 17 §, 18 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti, 34, 35, 38, 39 ja 42 §, 44 §:n 1 momentti sekä
lisätään 3 §:ään uusi 3 momentti, 8 §:n 1 momenttiin uusi 15 a kohta ja 33 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 44 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Yhteismetsän osakas ja osakaskunta

Yhteismetsän osakas ja osakaskunta

8 §

8 §

Osakaskunnan kokouksessa päätettävät asiat

Osakaskunnan kokouksessa päätettävät asiat

Osakaskunta päättää kokouksessaan asioista, jotka koskevat:

Osakaskunta päättää kokouksessaan asioista, jotka koskevat:

7) velan ottamista, jollei ohjesäännössä toisin määrätä;

7) velan ottamista ja panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen, jollei ohjesäännössä asiasta toisin määrätä;

15) yhteismetsän jakamista tai myymistä; sekä

15) yhteismetsän jakamista tai myymistä 33 §:n 1 momentin mukaisesti;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16) 17 §:ssä tarkoitettua yhteismetsäosuu-
den luovutusrajoitusta koskevan säännöksen
ottamista ohjesääntöön.

Edellä 1 momentin 11—15 kohdassa tarkoi-
tettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä, ellei
sen puolesta ole annettu vähintään kaksi kol-
masosaa äänestykseen osaa ottaneiden äänistä
ja 1 momentin 16 kohdassa tarkoitettua asiaa
koskeva päätös ei ole pätevä, ellei sen puoles-
ta ole annettu vähintään kolme neljäsosaa ää-
nestykseen osaa ottaneiden äänistä.

11 §

Äänioikeus

Osakaskunnan kokouksessa osakkaalla on
äänioikeus osakasluetteloon merkityn yhteis-
metsäosuuden mukaan. Kukaan ei saa kuiten-
kaan äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin
kymmenesosalla kokouksessa edustettuina
olevien yhteisestä äänimäärästä.

Osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan
tultua valituksi on kokouksessa laadittava lu-
ettelo, johon merkitään osakasluetteloon pe-
rustuen läsnä olevat osakkaat sekä heidän
omistamansa kiinteistöt ja niiden osuuksien
suuruudet ja osuuksien mukaiset äänimäärät

*15 a) 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yh-
teismetsän jakamista tai suostumuksen anta-
mista; sekä*

16) 17 §:ssä tarkoitettua yhteismetsäosuu-
den luovutusrajoitusta tai 33 §:n 3 momentis-
sa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai
suostumuksen antamista ennestään olevaan säännök-
sen ottamista ennestään olevaan ohjesään-
töön taikka näiden säännösten muuttamista
tai poistamista.

Edellä 1 momentin 11—15 kohdassa tar-
koitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä,
ellei sen puolesta ole annettu vähintään kaksi
kolmasosaa äänestykseen osaa ottaneiden ää-
nistä ja 1 momentin 15 a ja 16 kohdassa tar-
koitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä,
ellei sen puolesta ole annettu vähintään kol-
me neljäsosaa äänestykseen osaa ottaneiden
äänistä.

11 §

Äänioikeus

Osakaskunnan kokouksessa osakkaalla on
äänioikeus osakasluetteloon merkityn yh-
teismetsäosuuden mukaan. *Kukaan äänestyk-
seen osaa ottava ei saa äänestää suuremmal-
la äänimäärällä kuin kymmenesosalla koko-
uksessa edustettuina olevien yhteisestä ääni-
määrästä. Kiinteistönmuodostamislain 10 lu-
vun mukaisesti muodostetun yhteismetsän oh-
jesäännössä voidaan määrätä kokouksessa
käytettävästä enimmäisäänimäärästä kuiten-
kin niin, ettei kukaan äänestykseen osaa otta-
va saa äänestää suuremmalla äänimäärällä
kuin puolella kokouksessa edustettuina olevi-
en yhteisestä äänimäärästä. Kokouksen pu-
heenjohtajaa valittaessa ja kokouksen äänes-
tysluettelo hyväksyttäessä jokaisella koko-
ukseen osaa ottavalla on yksi ääni.*

Osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan
tultua valituksi on kokouksessa laadittava lu-
ettelo, johon merkitään osakasluetteloon pe-
rustuen läsnä olevat osakkaat sekä heidän
omistamansa kiinteistöt, niiden osuuksien
suuruudet ja osuuksien mukaiset äänimäärät

Voimassa oleva laki

(äänestysluettelo). Osakkaan, jota ei ole merkitty osakasluetteloon tai jonka osuuden suuruus on muuttunut, on voidakseen käyttää äänivaltaa osakaskunnan kokouksessa esitettävä selvitys osakkuudestaan ja osuutensa suuruudesta äänestysluetteloon merkitsemistä varten. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö läsnä olevista osakkaista sitä kannattaa.

Jos useat omistavat kiinteistön, johon kuuluu osuus yhteismetsään, saa saapuville tullut yhteisomistaja käyttää yhteismetsäosuuden mukaista äänioikeutta. Jos saapuvilla on usea yhteisomistaja ja he eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

12 §

Osakkaan esteellisyys

Kokouksessa osakas ei saa osallistua sellaisen asian ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa ilmeisesti on ristiriidassa osakaskunnan edun kanssa.

17 §

Luovutusrajoitus

Ohjesäännössä voidaan määrätä, että tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa erikseen luovuttaa, jollei saajana ole osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas. Ohjesäännön vastainen luovutus on mitätön.

Ehdotus

(äänestysluettelo). Osakkaan, jota ei ole merkitty osakasluetteloon tai jonka osuuden suuruus on muuttunut, on voidakseen käyttää äänivaltaa osakaskunnan kokouksessa esitettävä selvitys osakkuudestaan ja osuutensa suuruudesta äänestysluetteloon merkitsemistä varten. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö *äänestykseen osaa ottaneista sitä kannattaa*.

Osakas ja osakaskiinteistön yhteisomistaja saa käyttää oikeutta osakaskunnan kokouksessa asiamiehen välityksellä. Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, osakaskunnan kokoukseen osaa ottava voi omistamansa tai osaksi omistamansa osakaskiinteistön lisäksi edustaa kokouksessa valtakirjalla enintään kahta osakaskiinteistön omistajaa.

Jos useat omistavat kiinteistön, johon kuuluu osuus yhteismetsään, saa saapuville tullut yhteisomistaja käyttää yhteismetsäosuuden mukaista äänioikeutta. Jos saapuvilla on usea yhteisomistaja ja he eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

12 §

Osakkaan esteellisyys

Kokouksessa osakas, *osakaskiinteistön yhteisomistaja tai osakkaan taikka osakaskiinteistön yhteisomistajan asiamies* ei saa osallistua sellaisen asian ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa ilmeisesti on ristiriidassa osakaskunnan edun kanssa.

17 §

Luovutusrajoitus

Ohjesäännössä voidaan määrätä, että tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa luovuttaa, jollei *luovutuksen kohteena ole koko osakaskiinteistölle kuuluva yhteismetsäosuus taikka jollei luovutuksen saajana*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös yhteismetsäosuuden määräämiseen kiinteistönmuodostamislain 150 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa.

ole osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas.

*Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, 1 momentin nojalla määrättyä luovutusrajoi-
tusta sovelletaan myös luovuttajan luovutuk-
sen yhteydessä itselleen pidättämään yhteis-
metsäosuuteen sekä yhteismetsäosuuden
saantoon, joka perustuu:*

- 1) määrösin omistetun osakaskiinteistön
jakamista koskevaan sopimukseen; tai*
- 2) muuhun saantoon kuin luovutukseen.*

*Yhteismetsäosuutta koskeva luovutus ja
muu saanto, joka on 1 tai 2 momentin nojalla
annetun ohjesäännön määräyksen vastainen,
on mitätön.*

*Halkomista tai muuta kiinteistönmuodos-
tamislain mukaista kiinteistötoimitusta ei saa
tehdä siten, että toimituksen johdosta osa-
kaskiinteistön yhteismetsäosuus jakaantuu
niin, että toimituksessa muodostuu kiinteistö,
jonka yhteismetsäosuus on 1 momentin nojal-
la ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pie-
nempi, jollei 2 momentin nojalla annetusta
ohjesäännön määräyksestä muuta johdu.*

*Jos yhteismetsäosuuden saajana on toinen
yhteismetsän osakas ja saannon kohteena on
1 momentissa tarkoitettua osuutta pienempi
yhteismetsäosuus, on tällainen osuus siirret-
tävä kiinteistönmuodostamislain 131 §:n mu-
kaisesti saajan ennestään omistamaan osa-
kaskiinteistöön, jolleivät kiinteistöihin kohdis-
tuvut kiinnitykset ole siirtämisen esteenä.*

18 §

Etuosto-oikeus

18 §

Etuosto-oikeus

Osakaskunnalla ei ole 1 momentissa tarkoi-
tettua etuosto-oikeutta, kun ostajana on yh-
teismetsän osakas, myyjän puoliso tai henki-
lö, joka perintökaaren (40/1965) 2 luvun
säännösten mukaan voi periä myyjän, taikka
tällaisen henkilön puoliso. Osakaskunnalla ei
ole etuosto-oikeutta myöskään silloin, kun
sen käyttämistä, huomioon ottaen ostajan ja

Osakaskunnalla ei ole 1 momentissa tarkoi-
tettua etuosto-oikeutta, jos ostajana on yh-
teismetsän osakas tai osakaskiinteistön yh-
teisomistaja, myyjän puoliso tai henkilö, joka
perintökaaren (40/1965) 2 luvun säännösten
mukaan voi periä myyjän, taikka tällaisen
henkilön puoliso. Osakaskunnalla ei ole etu-
osto-oikeutta myöskään silloin, kun sen käyt-

Voimassa oleva laki

myyjän välinen suhde, luovutuksen ehdot tai muut olosuhteet, on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

32 §

Ylijäämän käyttäminen ja jakaminen

Yhteismetsän hallinnosta, talouden hoidosta ja metsäsuunnitelmassa edellytetyistä metsänhoidollisista toimenpiteistä samoin kuin osakaskunnan omaisuuden kunnossapidosta sekä muista tehtävistä ja velvoitteista johtuneet menot on suoritettava tai niiden suorittamista varten varattava varat ennen ylijäämän jakamista osakkaille tai käyttämistä muuhun yhteismetsän tarkoituseriä edistävään tarkoitukseen.

33 §

Yhteismetsän myyminen ja jakaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa ei ole tarpeen, kun kysymys on yhteismetsästä, joka on muodostettu kiinteistönmuodostamislain 96 §:n mukaisesti.

Ehdotus

tämistä, huomioon ottaen ostajan ja myyjän välinen suhde, luovutuksen ehdot tai muut olosuhteet, on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

32 §

Ylijäämän käyttäminen ja jakaminen

Yhteismetsän hallinnosta, talouden hoidosta ja metsäsuunnitelmassa edellytetyistä metsänhoidollisista toimenpiteistä samoin kuin osakaskunnan omaisuuden kunnossapidosta sekä muista tehtävistä ja velvoitteista johtuneet menot on suoritettava tai niiden suorittamista varten varattava varat ennen ylijäämän jakamista osakkaille tai käyttämistä muuhun yhteismetsän tarkoituseriä edistävään tarkoitukseen. *Osa ylijäämästä voidaan varata nimettyjä vastaisia tarpeita varten. Nämä varat on sijoitettava tuloa tuottavalla, turvallisella tavalla.*

33 §

Yhteismetsän myyminen ja jakaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa ei ole tarpeen, kun kysymys on yhteismetsästä, joka on muodostettu kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti.

Sellaisen yhteismetsän ohjesäännössä, joka muodostetaan kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti, voidaan määrätä, että osakaskunnan kokous päättää yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken tai antaa suostumuksensa siihen, että osuutensa erottamista haluava osakas saa osuutensa jaolla erotetuksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

34 §

*Yhteismetsien yhdistäminen**Yhteismetsien yhdistäminen*

Sellaiset yhteismetsät, joiden osakaskunnat ovat sopineet yhteismetsien yhdistämisestä, liitetään yhteen muodostamalla niistä uusi yhteismetsä. Yhteismetsien yhdistämisestä säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

Sellaiset yhteismetsät, joiden osakaskunnat ovat sopineet yhteismetsien yhdistämisestä, liitetään yhteen muodostamalla niistä uusi yhteismetsä. *Yhdistämistä koskevaan sopimukseen tulee sisältyä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi.* Yhteismetsien yhdistämisestä säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

35 §

35 §

*Kiinteistön liittäminen yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan**Kiinteistön **alueen** liittäminen yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan*

Kiinteistön tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämisestä yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

Kiinteistön *alueen tai sen osan* liittämisestä yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

38 §

38 §

*Kiinteistöimituksen hakeminen****Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely***

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jakamisesta on soveltuvien osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jakamisesta on soveltuvien osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haettava yhdistämistä asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Yhdistämisestä on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haettava yhdistämistä asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Yhdistämisestä on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteismetsän jakaminen osakaskiinteistöjen kesken ja osuuden erottaminen suoritetaan kiinteistötoimituksessa, johon sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislainsäädätään menettelystä yhteisen alueen jaossa. Jos osakkaat sopivat jaosta taikka osuutta vastaavan alueen erottamisesta, jakosuunnitelma laaditaan sopimusta noudattaen, jollei toimituksen lopputulos loukkaa kenenkään oikeutta.

39 §

Alueen liittäminen yhteismetsään

Määräala, jonka osakaskunta on saanut omistukseensa, muodostetaan kiinteistöksi lohkomalla taikka osakaskunnan pyynnöstä liitetään yhteismetsään noudattaen, mitä kiinteistönmuodostamislain 13 luvussa säädetään alueen liittämisestä yhteiseen alueeseen. Liitettävällä määrälalla ei saa olla osuutta yhteiseen alueeseen tai erityiseen etuuteen lukuun ottamatta yhteismetsän osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta.

Kiinteistö, johon osakaskunnalla on lainhuuto, voidaan hakemuksesta yhdistää yhteismetsään, jos kiinteistöön ei kohdistu kiinnityksiä eikä sillä ole oikeutta erityiseen etuuteen tai osuutta muuhun yhteiseen alueeseen kuin siihen yhteismetsään, johon se yhdistetään. Muutoin yhdistämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 17 luvussa säädetään kiinteistöjen yhdistämisestä. Yhteismetsän ja siihen liitettävän määrälalan tai siihen yhdistettävän kiinteistön ei *kuitenkaan* tarvitse sijaita samassa kunnassa.

Jos yhteismetsä muodostuu eri kuntiin kuuluvista rekisteriyksiköistä, 1 momentissa tarkoitettu alue liitetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin liitettävä alue, ja 2 momentissa tarkoitettu

39 §

Alueen ja kiinteistön liittäminen yhteismetsään

Määräala, jonka osakaskunta on saanut omistukseensa, muodostetaan kiinteistöksi lohkomalla taikka osakaskunnan pyynnöstä liitetään yhteismetsään noudattaen, mitä kiinteistönmuodostamislain 13 luvussa säädetään alueen liittämisestä yhteiseen alueeseen. Liitettävällä määrälalla ei saa olla osuutta yhteiseen alueeseen tai erityiseen etuuteen lukuun ottamatta yhteismetsän osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta. *Mitä edellä säädetään määrälalasta, sovelletaan myös osakaskunnan omistamaan kiinteistöön kuuluvan alueen liittämiseen yhteismetsään.*

Kiinteistö, johon osakaskunnalla on lainhuuto, voidaan hakemuksesta yhdistää yhteismetsään, jos kiinteistöön ei kohdistu kiinnityksiä eikä sillä ole oikeutta erityiseen etuuteen tai osuutta muuhun yhteiseen alueeseen kuin siihen yhteismetsään, johon se yhdistetään. Muutoin yhdistämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 17 luvussa säädetään kiinteistöjen yhdistämisestä. Yhteismetsän ja siihen liitettävän määrälalan tai siihen yhdistettävän kiinteistön ei tarvitse sijaita samassa kunnassa.

Kun kiinteistö yhdistetään yhteismetsään, sille kuuluvat rasiteoikeudet lakkaavat lukuun ottamatta yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaista tieoikeutta tai muuta kulkuyhteyttä palvelevaa oikeutta taikka

Voimassa oleva laki

kiinteistö yhdistetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin yhdistettävä kiinteistö. Jollei yhteismetsä sijaitse miltään osin samassa kunnassa kuin liitettävä alue tai yhdistettävä kiinteistö, alueesta tai kiinteistöstä muodostetaan liittämisesssä tai yhdistämisesssä erillinen rekisteriyksikkö, joka kuuluu osana yhteismetsään.

42 §

Muut panttioikeudet

Mitä tässä laissa säädetään kiinnityksestä, sovelletaan myös muihin lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittyihin panttioikeuksiin.

44 §

Moiteoikeus

Osakkaalla, joka katsoo, ettei osakaskunnan kokouksen päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka että se on lain tai ohjesäännön vastainen, on oikeus moittia päätöstä nostamalla osakaskuntaa vastaan kanne osakaskunnan kotipaikan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Tuomioistuimien saa ennen asian lopullista ratkaisemista kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Ehdotus

edellä mainitun lain 12 ja 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta, jotka siirtyvät yhteismetsälle.

Jos yhteismetsä muodostuu eri kuntiin kuuluvista rekisteriyksiköistä, 1 momentissa tarkoitettu alue liitetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin liitettävä alue, ja 2 momentissa tarkoitettu kiinteistö yhdistetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin yhdistettävä kiinteistö. Jollei yhteismetsä sijaitse miltään osin samassa kunnassa kuin liitettävä alue tai yhdistettävä kiinteistö, alueesta tai kiinteistöstä muodostetaan liittämisesssä tai yhdistämisesssä erillinen rekisteriyksikkö, joka kuuluu osana yhteismetsään.

42 §

Muut panttioikeudet

Mitä tässä laissa säädetään kiinnityksestä, sovelletaan myös muihin lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittyihin panttioikeuksiin sekä kirjattuun eläkeoikeuteen.

44 §

Moiteoikeus

Osakkaalla ja osakaskiinteistön yhteisomistajalla, joka katsoo, ettei osakaskunnan päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka että se on lain tai ohjesäännön vastainen, on oikeus moittia päätöstä nostamalla osakaskuntaa vastaan kanne osakaskunnan kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Osakaskunnan päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuimien saa ennen asian lopullista ratkaisemista kieltää täytäntöönpanoa.

44 a §

Tieto osakaskunnan päätöksestä

Osakaskunnan kokouksesta on viimeistään 30 päivän kuluttua kokouksen päättymisestä laadittava pöytäkirja. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada nähtäväkseen osakaskunnan kokouksen pöytäkirja ja oikeus saada pöytäkirjasta otteita. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada jäljennös osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan liitteistä korvattuaan osakaskunnan kulut.

Milloin hoitokunnan päätös välittömästi koskee osakkaan, osakaskiinteistön yhteisomistajan tai muun henkilön oikeutta, tällä on oikeus saada asiaa koskeva ote hoitokunnan kokouksen pöytäkirjasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa muodostetun yhteismetsän osakaskunnan on muutettava ohjesääntö tämän lain mukaiseksi. Se on toimitettava 47 §:ssä tarkoitetun metsäkeskuksen vahvistettavaksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Siltä osin kuin ohjesääntö on ristiriidassa tämän lain kanssa, noudatetaan tätä lakia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
